

Prioriteiten voor de Circular Economy Act

Europa's transitie naar circulair plastic verloopt niet in het tempo en op de schaal die nodig zijn. **De zwakke vraag naar Europese circulaire plastics, oneerlijke wereldwijde concurrentie en het voortdurende verlies van waardevol plastic afval** zijn slechts enkele van de knelpunten die de vooruitgang belemmeren. Hierdoor is het risico dat productiecapaciteit en innovatie naar het buitenland verdwijnen groter dan ooit.

Zonder doortastende maatregelen en een gecoördineerd beleidsantwoord riskeert Europa achterop te raken in de wereldwijde race om circulair plastic. Dit ondermijnt klimaatambities, het concurrentievermogen van de industrie en onze strategische autonomie.

Daarom vragen we de Europese Commissie ervoor te zorgen dat de **Circular Economy Act de kloof tussen klimaatambitie en de economische realiteit overbrugt.**

Nauwe samenwerking tussen beleidsmakers – in de EU en nationaal – en de plasticwaardeketen is essentieel om effectieve en afdwingbare oplossingen te realiseren, inclusief die via initiatieven als de Critical Chemicals Alliance (CCA) en de Circular Plastics Alliance (CPA) worden voorbereid.

6 Cruciale knoppen voor beleid

1. **Creëren van sterke
marktvraag voor
circulair plastic in
Europa**

**Eerlijke spelregels
voor mondiale
concurrentie en
stevige handhaving**

2.

3.

**Mobiliseer financiële
middelen en reduceer
investeringsrisico's**

**Maak dat de interne
markt voor plastic
afval in de praktijk
gaat werken**

4.

5.

**Faseer lineair
afvalbeheer uit en pak
illegale afvalstromen aan**

**Versterk circulaire
systemen en governance en
vergroot bewustzijn in de
samenleving**

6.

1. Creëren van sterke marktvrage voor circulair plastic in Europa

Waarom dit belangrijk is

We kunnen circulair plastic¹ in Europa niet opschalen zonder duidelijk en voorspelbaar beleid dat investeringen aantrekt. De vraag blijft achter door versnipperde doelstellingen en terughoudendheid in de acceptatie van cruciale technologieën. De businesscase voor circulair plastic staat zo continu onder druk.

Voorgestelde acties

- **Stel duidelijke, handhaafbare en sectorspecifieke recycled content doelstellingen vast²** om een investeringsvriendelijk klimaat voor het Europese plasticsysteem te creëren.
- **Beloon producenten die circulair plastic toepassen** door overheidsopdrachten en bonussen binnen het systeem van Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV).
- **Stimuleer het gebruik van Europees geproduceerd³ circulair plastic** om de hogere energie- en CO₂-kosten van EU-producenten te compenseren.

2. Eerlijke spelregels voor mondiale concurrentie en stevige handhaving

Waarom dit belangrijk is

EU-producenten hebben te maken met hogere energie- en CO₂-kosten en strengere klimaatregels, wat hun mondiale concurrentiepositie verzwakt. Door ineffectief toezicht en dito grenscontroles komt verkeerd gelabeld plastic de interne EU-markt binnen, wat compliance met EU-regelgeving en investeringen in het Europese circulaire plasticsysteem ontmoedigt.

Voorgestelde acties

- **Mandateer dat geïmporteerd circulair plastic en circulaire producten aan dezelfde EU-vereisten voldoen**, om eerlijke concurrentie te waarborgen en de circulaire economie binnen Europa te versterken.
- **Voer duidelijke douanecodes in** om fossiele plastics te onderscheiden van circulaire plastics, waardoor wereldwijde handelstromen ook beter gevolgd kunnen worden.
- **Richt een handelsobservatorium op voor plastics en chemicaliën** om dumping en oneerlijke handelspraktijken op te sporen die schade aan de Europese industrie toebrengen.

¹Circulaire plastics zijn plastics die worden gemaakt van circulaire grondstoffen; gerecycled, bio-based of uit afgevangen CO₂ verkregen materiaal, wat allemaal bijdraagt aan het verminderd afhankelijk zijn van fossiele grondstoffen.

²Voor een CEA die de vraag naar circulair plastic effectief aanjaagt is wettelijke erkenning van de massabalansregels voor alle sectoren (bijv. PPWR, ELVR) dringen noodzakelijk.

³De EU, inclusief de EFTA en het VK.

3. Trek financiering aan en verminder het investeringsrisico

Waarom dit belangrijk is

Een circulaire transitie vereist aanzienlijke investeringen in nieuwe technologieën en infrastructuur. Door niet concurrerend te zijn en onvoldoende beleid dat de plastic waardeketen als geheel ondersteunt, heeft de EU een high-risk-investeringsklimaat. Met fabriekssluitingen en dalende productie riskeert Europa industriële capaciteit en innovaties⁴ te verliezen die nodig zijn om circulaire oplossingen op te schalen.

Voorgestelde acties

- **Investeer alle opbrengsten uit plasticgerelateerde EU-heffingen in⁵** circulaire infrastructuur en innovatie.
- **Creëer een Europees circulariteitsfonds** om innovatieve technologieën te versnellen en de industrietransitie te ondersteunen.
- **Zorg dat de indirecte ETS-kostencompensatie** beschikbaar is voor het ondersteunen van bestaande capaciteit en nieuwe investeringen.

4. Zorg dat de EU interne markt voor plastic afval gaat werken

Waarom dit belangrijk is

Regels over afvalstoffen en secundaire grondstoffen zijn inconsistent en verschillen tussen Europese landen. Dit remt recycling af, drijft de kosten op en maakt het moeilijk voor bedrijven om aan de benodigde grondstoffen te komen. Een effectieve circulaire economie is afhankelijk van soepel afvaltransport tussen landen en geharmoniseerde regels in alle lidstaten.

Voorgestelde acties

- **Voer EU-brede einde-afvalcriteria in⁶** voor alle recyclingtechnologieën, zodat bedrijven rechtszekerheid krijgen over de manier waarop gerecyclede producten kunnen worden verhandeld en gebruikt⁷.
- **Gebruik wederzijdse erkenning van nationale einde-afvalcriteria** als overbrugging totdat het EU-brede systeem van kracht is.
- **Versimpel en harmoniseer de procedures voor het vervoeren van afval in uitvoeringsbepalingen van de EU-Verordening Overbrenging Afvalstoffen**, in het bijzonder voor plasticafval waarvan de samenstelling en de marktvaart bekend zijn, zodat het efficiënt kan worden vervoerd naar de verwerkers.

⁴De vroeger leidende rol van Europa op het gebied van circulaire plastics wordt overschaduwd door China en de rest van Azië. Lees meer in 'the Circular Economy for Plastics' 2026.

⁵Bijvoorbeeld de EU-heffing op niet-gerecyclede plastic verpakkingen.

⁶Einde-afvalcriteria stellen vast wanneer afval niet langer zodanig wordt beschouwd, maar als een product of een secundaire grondstof.

⁷Hoewel criteria voor mechanische recycling en dissolutie vermoedelijk snel worden aangenomen, pleiten wij ook voor specifieke criteria voor andere technologieën, zoals chemische en organische recycling.

5. Faseer lineair afvalbeheer uit en pak illegale afvalstromen aan

Waarom dit belangrijk is

De waarde van plastic afval als grondstof wordt nog steeds onderschat. In 2024 werd in Europa 32,7 miljoen ton plastic afval van consumenten ingezameld, maar slechts 29,6% (9,7 miljoen ton) werd gerecycled, terwijl 70,4% (23 miljoen ton) werd verbrand of gestort⁸. De illegale afvaltransporten door fraude en free riding⁹ ondermijnen de EU-inspanningen nog verder.

Voorgestelde acties

- **Verbied het storten en verbranden van recyclebare plastics¹⁰**, zodat waardevolle materialen binnen de Europese economie blijven.
- **Neem verbranding van huishoudelijk afval mee in de herziening van het ETS in 2026**, zodat het meer recht doet aan de klimaatimpact ervan en recycling meer wordt gestimuleerd.
- **Intensiveer het toezicht en de handhaving** om illegale export tegen te gaan en waardevolle materialen binnen Europa te houden.

6. Versterk circulaire systemen en governance en vergroot het bewustzijn in de samenleving

Waarom dit belangrijk is

De overgang naar een circulaire economie in Europa vereist betere coördinatie tussen landen, geharmoniseerde regels en een beter begrip van plastic en recycling. UPV-systemen lopen nu sterk uiteen per lidstaat en in veel landen ontbreekt het aan de nodige infrastructuur voor efficiënt afvalbeheer. Betere aansturing en onderlinge afstemming zijn essentieel om versnippering en inefficiëntie tegen te gaan.

Voorgestelde acties

- **Creëer EU-brede UPV-kaders** en vervang nationale databases **door één EU-breed registratiesysteem**, wat administratieve lasten vermindert en naleving ten goede komt.
- **Zorg dat digitale instrumenten (zoals het digitale productpaspoort)** gebruiksvriendelijk zijn en geen nieuwe belemmeringen opwerpen voor bedrijven, in het bijzonder voor het mkb.
- **Realiseer trans-regionale circulariteitshubs**, waardoor afval naar de meest geschikte recyclingfaciliteit binnen de EU kan worden vervoerd.

⁸Gegevens uit 'the Circular Economy for Plastics 2026'.

⁹Bedrijven de kosten voor afvalverwerking ontwijken, terwijl ze wel profiteren van systemen die anderen financieren.

¹⁰Verbranding met energierugwinning blijft een optie voor plastics die om technische- of veiligheidsredenen niet kunnen worden gerecycled.